

VII.510.8.2019.AJK

Pan
Przemysław W. Radzik
Zastępca Rzecznika
Dyscyplinarnego Sędziów
Sądów Powszechnych
Krajowa Rada Sądownictwa
ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku

Jak wynika z komunikatu zamieszonego na stronie internetowej Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych¹, sędzi Monice Frąckowiak z Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto w Poznaniu zarzucono popełnienie 172 deliktów dyscyplinarnych z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 52; dalej: Prawo o ustroju sądów powszechnych) polegających na rażącej i oczywistej obrazie przepisów prawa procesowego związanej z przekroczeniem ustawowych terminów do sporządzania uzasadnień, doprowadzeniem do przewlekłości postępowania w sprawach cywilnych oraz spowodowaniem nieważności postępowania na skutek rażących błędów proceduralnych. Natomiast wobec sędzi Olimpii Barańskiej - Małuszek z Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim postawiony został zarzut popełnienia 10 przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych polegających na rażącej i oczywistej obrazie przepisów prawa procesowego

¹ Por. <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/01/Komunikat-zarzuty-OlimpiaBM-MonikaF-1.pdf>, data ostatniego dostępu: 13.02.2019 r.

związanej z przekroczeniem ustawowych terminów do sporządzania uzasadnień w sprawach cywilnych.

Jak wynika z doniesień prasowych² obie sędzi brały w 2018 r. udział w festiwalu Pol'and'Rock i edukowały o prawie młodzież. Stanowiło to podstawę do wszczęcia wobec nich postępowania wyjaśniającego w tej sprawie. Wykorzystując to postępowanie wystąpiono do prezesów sądów, w których pracują sędzi, o dane statystyczne dotyczące ich pracy. Wydaje się więc, iż wszczęcie postępowania wyjaśniającego w tej sprawie stanowiło jedynie pretekst do skierowania do prezesów Sądu Rejonowego w Poznaniu oraz w Gorzowie Wielkopolskim zapytania dotyczącego ich pracy (stabilności orzecznictwa, kontrolki uzasadnień, przewlekłości postępowań).

W piśmie z dnia 2 listopada 2018 r.³ skierowanym do Pana Rzecznika Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał m.in. na wątpliwości co do żądanego zakresu informacji w ramach postępowania wyjaśniającego prowadzonego wobec sędzi M. Frąckowiak. **RPO wskazał, że zbierane przez Pana Rzecznika informacje wykraczają poza zakres przedmiotowy prowadzonego postępowania wyjaśniającego i prowadzą do zbierania informacji „na zapas i na wszelki wypadek”, w celu znalezienia ewentualnego uchybienia w zachowaniu wskazanej sędzi, które mogłoby stanowić podstawę do postawienia sędzi zarzutu popełnienia deliktu dyscyplinarnego.** Takie zachowanie jest krytycznie oceniane m.in. w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdza, że „naruszenie autonomii informacyjnej poprzez żądanie niekoniecznych, lecz wygodnych dla władzy publicznej informacji jest typowym dla czasów współczesnych instrumentem, po który władza publiczna chętnie sięga i dzięki któremu uzyskuje potwierdzenie swej pozycji wobec jednostki” (wyrok TK z dnia 20 listopada 2002 r., K 41/02, OTK-A 2002, Nr 6, poz. 83). RPO przypomniał również, że **przedmiotem czynności wyjaśniających jest wyłącznie potwierdzenie informacji o ewentualnym popełnieniu deliktu dyscyplinarnego, służą one więc wyłącznie temu, aby zapobiec podejmowaniu zbędnych postępowań dyscyplinarnych. Wynika to z art. 114 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, który to przepis w sposób jednoznaczny łączy podjęcie czynności wyjaśniających ze wstępnym ustaleniem okoliczności koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia**

² Por. M. Jałoszewski, <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-stawia-zarzuty-sedziom-bo-krytykowaly-wladze-nie-przestrasze-sie-nie-zamilkne/>, data ostatniego dostępu: 13.02.2019 r.

³ Nr sprawy: VII.510.64.2018

dyscyplinarnego. Podjęcie czynności wyjaśniających jest dopuszczalne dopiero po wstępnym ustaleniu tych okoliczności.

W opinii prawnej sporządzonej przez prof. zw. dr hab. Katarzynę Dudkę w dniu 6 grudnia 2018 r. podniesiono, że: „działanie rzecznika dyscyplinarnego prowadzącego przeciwko sędziemu postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne o określony czyn, który żąda od innych podmiotów dotyczących sędziego danych niemających związku z przedmiotem prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, lecz mogących stanowić choćby hipotetycznie podstawę do wszczęcia przeciwko temu sędziemu nowego postępowania dyscyplinarnego o inny delikt dyscyplinarny, co do którego brak jest w chwili podjęcia tych czynności uzasadnionego podejrzenia jego popełnienia, jest całkowicie bezprawne i wypełnia znamiona przestępstwa określonego w art. 231 § 1 Kodeksu Karnego. Zachowaniem takim rzecznik dyscyplinarny przekracza przysługujące mu uprawnienia w zakresie ścigania przewinień dyscyplinarnych, czym działa zarówno na szkodę interesu prywatnego sędziego, przeciwko któremu dokonuje czynności, jak i na szkodę interesu publicznego wyrażającego się w potrzebie ochrony dobra wymiaru sprawiedliwości (...)”⁴.

Dodatkowo pragnę wskazać, że do powyższego zarzutu odniósł się Zespół Interwencyjny Forum Współpracy Sędziów⁵. W uchwałę z dnia 21 stycznia 2019 r. w sprawie wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko sędziom Monice Frąckowiak i Olimpii Barańskiej-Małuszek wskazano, iż, „wobec zauważalnego ogromnego wzrostu wpływu spraw do wydziałów cywilnych (w jakich pełnią służbę obwinione sędzie), co przy jednoczesnym wieloletnim wstrzymywaniu przez Ministra Sprawiedliwości ogłaszania konkursów na wolne stanowiska sędziowskie przełożyło się na znane wszystkim sędziom zjawisko nadmiernego obciążenia referatów i bardzo często występujące problemy przewlekłości postępowań i nieterminowości uzasadnień, nie budzi wątpliwości, że postawienie zarzutów sędziom Monice Frąckowiak i Olimpii Barańskiej-Małuszek ma charakter szykany i obliczone jest na osiągnięcie tzw. efektu mrożącego, mającego odwieść sędziów od aktywnej obrony praworządności i wartości konstytucyjnych”.

⁴Por. <https://www.iustitia.pl/2777-opinia-prawna-prof-zw-dr-hab-katarzyny-dudka-w-sprawie-dotyczacej-dzialanrzecznika-dyscyplinarnego-przeciwko-ssr-monice-frackowiak>, data ostatniego dostępu: 13.02.2019 r.

⁵ Por. <https://www.iustitia.pl/81-uchwaly/2806-uchwala-zespołu-interwencyjnego-forum-wspolpracy-sedziow-z-dnia-21-stycznia-2019-r-w-sprawie-wszecia-postpowan-dyscyplinarnych-przeciwko-sedziom-monice-frackowiak-i-olimpiei-baranskiej-maluszek>

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.), zwracam się o wskazanie, czy i o jakich czynach (zaniechaniach) koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego posiadał Pan Rzecznik wiedzę w dacie podjęcia czynności wyjaśniających w sprawie sędziów M. Frąckowiak i O. Barańskiej-Małoszek.

Z poważaniem